

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упутницом, само и по средству администрације „Глас Црногорца“ на Цетиње, а које је наручије, г. Вељку Рамадановићу, К. Ц. агенту у Нотор.

Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

РАСПИС

свима управним властима, поштанско-телеграфском одјељењу, санитарском одјељењу и привредном одјељењу

Цио образовани свијет тежи у опште за што упрошћенији рад, који изискује мање радне снаге, а међутим постиже исти циљ. Томе упрошћењу тежи се и у административном раду.

Код нас, пак, вођење администрације је такво, да нема ни два надлештва да га једнако воде, а сва се труде да га што више прошире, јер сматрају да тијем администрација одговара боље своме задатку. Код оваквог досадашњег администрирања „дјеловодни протокол“ и „регистар“ не одговарају ономе, зашто су намијењени, т. ј. да се из њих може видјети у кратко све шта је по једном предмету урађено, већ се остављају копије и преписују, те се ствара двоструки посао.

Да би администрација од сада пошла правилније, као и да би се иста умањила — а била прегледнија, — нашао сам за потребно да наредим, да од сада вођење исте иде на овај начин.

На примјер:

Н. Н. из Н. жали се капетанском суду противу пресуде шумске комисије, што га је глобила за горосјечу. Капетански суд прима жалбу и исту заводи у свој „дјеловодни протокол“ и стави број на полеђини исте. — Одмах испод броја капетански ће суд на истој жалби написати овако:

РИЈЕШЕЊЕ

Капетански суд разматравши жалбене наводе, који су неосновани, одобрава пресуду шумске комисије.

Ово ријешење да се саопшти жалиоцу на потпис исте жалбе.

19. Капетански Суд.

Саопштено ми је ово ријешење капетанског суда и против истога ћу се жалити обласној управи.

19. Жалилац,

Н. Н.

Жалилац последије 4—5. дана подноси преко капетанског суда жалбу обласној управи. Капетански суд прима жалбу и, пошто је заведе, улаже је у прву. — Па у продужењу исте спроводи обласној управи на овај начин:

Обласној Управи

У прилогу под 1/3 спроводи се обласној управи жалба Н. Н., поднешена против горњег ријешења овога суда, а на основу чл. 54. „расписа о шумама од 16. априла 1909. год. број 2404.“, с молбом за ријешење у продужењу овога акта и повратак ради саопштења жалиоцу.

19. Капетански Суд

Обласна управа кад прими овај акт поступи овако:

Одмах испод потписа капетанског суда стави број свог „дјеловодног протокола“, а испод броја доноси ријешење по истој форми, како је горе означено за капетански суд. —

Ријешење своје разведе у „дјеловоднику“, а акта поврати капетанском суду ради саопштења жалиоцу.

Капетански суд кад прими ово ријешење обласне управе у продужењу акта стави број „дјеловодника“ и испод њега саопшти жалиоцу на потпис ријешење обласне управе.

Жалилац, незадовољан ријешењем обласне управе, подноси капетанском суду жалбу упућену на Министарство Унутрашњих Дјела. — Капетански суд прима жалбу, заводи је у прву, а у продужењу акта напише:

Обласној управи

У прилогу под 1/3 и 1/2 спроводи се жалба Н. Н. на даљи надлежни поступак.

19. Капетански суд

мјесто.

Обласна управа кад ово прими, заведе у продужењу акта и спроведе Министарству на горњи начин.

Министарство прима ове жалбе и у продужењу акта, а с повратком истих прилога, доноси ријешење и враћа преко обласне управе капетанском суду ради саопштења жалиоцу на потпис.

И тако сва преписка по овом предмету налази се на једном истом акту по реду и одмах је поступак свих власти прегледан и с коначним ријешењем предмета исти се враћа и остаје у архиви изворне канцеларије, т. ј. оне, од које је први пут потекао. — Остала, пак, надлештва, преко којих је овај предмет ишао, имају у „садржају ријешења“ у својим дјеловодницима забиљежене кратке изводе својих ријешења.

Оваквим начином администрирања уштеђује се много у радном времену, радним снагама и материјалу; а, што је најглавније, има се цио поступак по једном предмету поређан на истом акту истим редом, како је што рађено.

Овај један примјер може послужити и за друге случајеве, а ако коме надлештву не би било јасно вођење администрације за какав други случај, нека се обрати за објашњење и упуство овојем Министарству.

Наређујем свима управним властима — том Одјељењу — да убудуће у свим административним пословима поступају по изложеном образцу. —

Број 2922.

1. маја 1909. године.

Цетиње.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Пламенац.

РАСПИС

Великом Суду и свима Обласним Судовима

Веома честе жалбе на судска ријешења, којима се наређује истражни затвор противу лица, окривљених ради кажњивих дјела, дале су ми повода, да посветим нарочиту пажњу примјени „Закона о истражном затвору“ од 10. новембра 1900. год.

Вријеме, од 1900. год. до данас, доволно је дуго за стварање dostatно изграђене судске праксе у примјени једнога закона. Што до тога у овом случају ипак није дошло, има се приписати непотпуности закона у одређивању појма истражног затвора, чиме је дата најшира могућност веома разноликом схваћању појма, и неједнакости у примјени закона.

И ако није судско схваћање закона, које долази до израза у конкретной примјени, начелно тумачење законских одређења са обавезном снагом, ипак му не смије бити главна одлика неједнакост у просуђивању истородних правних спорова. Таква судска пракса убија потребну вјеру народа у сталност закона и њихову снагу; а ако се појављује у већем степену, доводи у сумњу чак и Уставом ујемчену једнакост пред законом (чл. 196. Устава).

Не може народ вјеровати у ту једнакост, кад посведневно гледа, да се појединци, окривљени ради омањих кажњивих дјела (преступа и иступа, чл. 1. ал. III. и IV. кривичног законика), међу истражни затвор и остају у њему све до извршене пресуде по дјелу, за које се окривљују; док они, којима се приписује одговорност за злочине у најужем смислу (чл. 1. ал. II. кривичног законика), остају на слободи до извршене пресуде, и то, у највише случајева, без икаквог јемства. (чл. 8 и 9 закона о истражном затвору).

Увјерен, да је равномјерност судских поступака у просуђивању истородних правних спорова, као коначни израз законске заштите појединачких правних интереса, први услов за правилан развитак државнога и друштвенога живота у опште, сматрам за нужно, потребним тумачењем, онемогућити сличне поступке у будућности.

Чл. 1. „закона о истражном затвору“ одређује, да истражни затвор може наредити само онај стварно надлежни суд, у чијем је подручју учињено казнено

дјело; а чл. 2. прописује извјесне процесуалне моменте, из којих се дају тек наслућивати правна средства, која стоје на расположењу затворенику у борби противу судске наредбе о истражном затвору. Закон не каже, која су то правна средства. Цитираним законским наређењима, у вези са чл. 4., утврђено је:

1. Да закон не даје право изследном судији, да затвори осумњиченога. Ако то нелази за потребно, мора затражити ријешење суда. Тек на основу тога ријешења може се наредити затвор; и

2. Да закон сматра истражним затвором и онај затвор осумњиченога, који се догодио већ у стадију извиђаја. (Притвор, који одређује полицијна власт, не спада овамо.)

И ако закон не одређује, докле истражни затвор траје, ипак је несумњиво према самом појму, да траје до окончања парнице извршеном пресудом; јер тек од тог момента може бити говора о затвору као материјално-правном појму, т. ј. као казни.

Дакако, претпостављам, да у течају процеса нијесу отпале претпоставке, под којима је истражни затвор одређен.

Према томе истражни затвор је ограничење личне слободе, које траје до пуноважне (извршене) пресуде по предмету евентуалне кривичне затвореникове, односно до ријешења суда у смислу чл. 7. закона о истр. зат. Истражни затвор је средство за осигурање сврхе казног процеса, те је оправдан само онда, ако сврси, којој служи, пријети опасност од осумњиченога лица, и само дотле, док та опасност постоји, односно док сврха није постигнута тим, што је изречена извршена пресуда.

Према наведеном је јасно, да трајање истражног затвора није и не може бити одређено сталним роковима.

Ипак чл. 4. закона о и. з. одређује, да „истражни затвор не може више трајати од четири мјесеца“, а само изнимно „до шест мјесеци“.

Ово законско наређење само привидно стоји у противности са оним што напријед рекох. Не треба губити из вида, да је законодавац сјединио два процесуална института: притвор и истражни затвор. По свом правном бићу притвор нема ничега заједничког са истражним затвором.

И ако служе истој сврси, ипак околност, да је трајање притвора редовно ограничено непомићним роковима у сврху онемогућења разних недозвољених уплива на штету осумњиченога, прави битну разлику између та два појма.

Спајање тако разнородних правних појмова у један законски појам не може ићи у прилог потребној јасноћи закона; али ипак, у овом случају, није искључена могућност правилног схваћања.

Под истражним затвором, у смислу чл. 4., треба разумјети притвор, а то је, према законској ознаци појма, онај дио истражног затвора, који почиње извршењем судског ријешења, донешенога на основу чл. 1 и 2, а траје до почетка главне расправе по казноном дјелу, које се уписује у кривичну осумњиченом.

Истражни затвор, у овом појму, треба посебно просуђивати. Он се не смије протезати преко временских граница утврђених законом.

Напријед сам споменуо, да трајање истражног затвора одређују потребе сврхе, којој служи. Да ли те потребе постоје и у ком обиму, то просуђује суд у смислу чл. 1., а на начин предвиђен чл. 2. зак. о истр. затв. Према томе суду је дужност, да осумњиченога пусти на слободу чим он престане бити опасан по сврху казног процеса, наравно, у колико се такав поступак суда не би косио са ал. 1. чл. 3. поменутога закона.

У колико постоји, у даљем течају процеса, потреба истражног затвора, која је, по мишљењу суда, постојала у његовом почетку, просуђује суд, пред којим се односни кривични спор налази у суђењу. Ако се налази пред првостепеним судом (Обласним Судом), првостепени суд; ако пред апелационим судом (Великим Судом), онда он.

Према наведеном постоји могућност, да затвореник упућује на Велики Суд двије врсте жалби противу истражног затвора, и то:

1. жалбе противу ријешења Обласнога Суда, којим се наређује истражни затвор у смислу чл. 2. зак. о истр. затв. Ове се жалбе упућују преко Обласнога Суда; и

2. жалбе, које се упућују последије пресуде Обласнога Суда директно на Велики Суд.

Овдје се претпоставља, да пресуда Обласнога Суда није постала извршена.

Жалбе наведене под 1. и 2., Велики Суд узима првенствено у поступак, као предмете хитне природе.

Да ствар буде јаснија ево примјер: На Петра „падне сумња“, да је учинио казнено дјело, за које кривични закон не предвиђа казну, према којој би се, у смислу ал. 1. чл. 3. зак. о истр. затв., морао наредити истражни затвор противу Петра.

Но Обласни Суд ипак сматра истражни затвор потребним, и одређује га ријешењем према чл. 2. Петру се мора то ријешење саопштити у року од 24 сата, а он има право жалити се противу њега на Велики Суд.

Ако би се Петар користио својим правом, мора жалбу предати преко Обласнога Суда, који ће ју, заједно са својим ријешењем о истражном затвору, одмах упутити Великом Суду.

За случај, да се Петар жали противу истражног затвора након пресуде Обл. Суда, шаље жалбу директно на Велики Суд.

Сматрам за потребно, на овом мјесту, упозорити на једну незаконитост, у коју су Обласни Судови, несумњиво без зле намјере, до сада веома често упадали.

Имали су обичај отпремити затвореника у „Централни Казнени Завод“ чим изреку пресуду, без обзира на то, што она није постала извршена.

Тиме су, на недозвољени начин, процесуално-правном појму давали материјално-правни значај. Такви поступци не смију у будуће бити саставни дио праксе наших Судова.

Наређује се Великом Суду и свима Обласним Судовима, да у будуће примјењују „Закон о истражном затвору“ у смислу овога расписа.

Број 1652.

Цетиње, 1. маја 1909. г.

Министар правде и

заступник Министра просвјете и црквенијех послова

Д-р С. Дрљевић.

УРЕДБА

школе за финансиске и административне чиновнике.

Циљ, сједиште и врховни надзор.

Чл. 1.

Школа за финансиске и административне чиновнике има циљ, да државним чиновницима да могућности, да се за вршење финансиске и административне службе што боље усаврше, као и да у народном подмлатку створи теориски и практично спремне посленике, који ће као будући чиновници и службеници корисно послужити својој отаџбини.

Иста је повременог карактера и отвара се према указаној потреби ријешењем Министарског Савјета.

Чл. 2.

Сједиште је школе на Цетињу. Иста стоји под надзором Министра Финансија и Грађевина, и сматра се као државна школа, која стоји у рану средње стручне школе.

Дирекција школе и наставничко особље.

Чл. 3.

Школом управља дирекција, која се састоји из директора и његовог заступника и једнога секретара. Директор води непосредан надзор над радом у школи и свима детаљима у настави.

Чл. 4.

Министар Финансија и Грађевина поставља преписом професоре, од којих једнога одређује за директора школе.

За секретара може одредити лице, које не припада професорском колегијуму.

Чл. 5.

Сва важнија питања рјешава школски професорски савјет.

Савјет састављају сви професори, који у школи предају. Предсједник професорског савјета је директор школе, односно његов заступник. Сједницама професорског савјета може увијек присуствовати Министар Финансија и Грађевина.

Трајање наставе.

Чл. 6.

Настава у школи траје девет мјесеци. У случају потребе, а на приједлог дирекције и професорског савјета Министар Финансија и Грађевина може трајање наставе и продужити највише још за два мјесеца.

Кад ће одпочети школска година одређује Министар Финансија и Грађевина и објављује преко службеног листа.

Предмети и програм предавања.

Чл. 7.

У школи се предају слиједећи предмети:

1. Народна економија (економска теорија и економска политика);
2. Наука о финансијама;
3. Наука о порезима;
4. Цариништво;
5. Наука о познавању робе;
6. Државно Рачуноводство и Књиговодство;
7. Политичка аритметика;
8. Геометриско цртање, наука о геометријским облицима и основи науке о мјерењу;
9. Наука о познавању земљишта;
10. Основи административног права и администрација Књажевине Црне Горе;
11. Основи кривичног права и поступка и кривично законодавство Књажевине са практичним радовима;
12. Основи грађанског права и поступак и објашњење постојећих закона;
13. Статистика.

Чл. 8.

Програм предавања утврђује професорски савјет.

Дирекција у споразуму са савјетом саставља распоред предавања, вјежбања и практичних радова.

Одредбе за ученике.

Чл. 9.

Ученици школе дијеле се у двије врсте: а.) редовне слушаоце, који су обавезни походити редовно школска предавања и практична вјежбања, и као такви полагају прописне испите.

б.) ванредне ученике, који не посјећују предавања, но само полагају прописне испите, пошто проведу на практичним вјежбањима мјесец дана.

О примању ученика у школу рјешаваће школски професорски савјет.

Чл. 10.

За редовне ученике могу бити примљени:

а.) државни чиновници са службом на Цетињу, без обзира на године старости, положаја у државној служби и школску спрему;

б.) лица, која нијесу државни чиновници, ако су доброга владања, а свршила су најмање 4 разреда гимназије;

в.) лица, која не испуњавају услове под а. и б. — по одобрењу Министра Финансија и грађевина.

Чл. 11.

За ванредне ученике могу бити примљени само државни чиновници, који су са службом ван Цетиња.

Чл. 12.

Ванредни ученици, који положе испит, изједначају се у свему са редовним ученицима. Њима се издају исте свједоцбе о свршеној школи као и редовним ученицима, и у погледу јачине квалификација равнају се с овима.

Средства наставе.

Чл. 13.

Средства су наставе:

а) Предавања, која држе професори за вријеме одређених школских часова.

б) Колоквија;

в) Писмене задаће;

г) Практична вјежбања и

д) Екскурзије.

Чл. 14.

Сваки професор предаје одређене предмете у границама утврђеног програма.

У излагању својих мисли и начину предавања он је потпуно слободан, но ду-

жан је у току школске године, да исцрпи цио програм.

Чл. 15.

За вријеме школске године наставници ће пропитивати ученике из онога што им је дотле предавано, да би се могло оцијенити, у колико су исти схватили предавања.

При оваквим пропитивањима наставници ће водити своје забиљешке и давати оцјене, које ће се имати у виду при оцјењивању ђачког успјеха на испитима.

Чл. 16.

Ученицима се могу давати и писмене задаће, које ће радити за вријеме часова или код својих кућа.

У колико ће који наставник користити се правом пропитивања и давањем писмених задаћа остављено је његовоме нахођењу.

Чл. 17.

Дирекција школе споразумно са професорским савјетом одредиће наставнике, који ће поред предавања својих предмета држати практична вјежбања редовним ученицима у току школске године, а ванредним у вријеме, које им на основу њихових пријава буде одређено.

За вјежбања у премјеривању земље, као и за вјежбања у познавању врста и квалитета земљишта наставници могу са ученицима правити екскурзије на терен, а ово ће се радити у недјељне и празничне дане.

Школска библиотека.

Чл. 18.

Да би се ученицима дала могућност, да се у појединим предметима што боље усаврше, као и да би своје опште образовање допунили читањем стручних и других књига установиће се школска библиотека.

Библиотекара ће одредити преписом Министар финансија и грађевина.

Испити.

Чл. 19.

На завршетку школске године сви редовни ученици полагају испите из свију предмета, које су у току године слушали.

Ванредни ученици полагаће испите у времену, кад их управа школе позове, а исте могу полагати пошто су провели мјесец дана на практичним вјежбама.

Чл. 20.

Сваки ванредни ученик, пошто буде провео на практичним вјежбама мјесец дана, обратиће се управи школе писменим молбом, да му се одреди вријеме, кад ће испите полагати. Управа ће о овоме донијети своју одлуку и исту му надлежним путем саопштити.

Чл. 21.

Испити су: редовни, накнадни и поновни.

Редовни су они, које полагају ученици у времену, које им је за полагање испита одређено.

Накнадни су испити они, које полагају ученици по своме накнадном захтјеву, пошто у року, који им је први пут одређен нијесу испите полагали.

Поновни су испити, које полагају они ученици, који су први пут при полагању испита добили незадовољавајућу оцјену.

Чл. 22.

Испит се може поновити само један пут. Оцјена, коју кандидат добије на поновном испиту уноси му се у свједоцбу. Кандидат, који на првом испиту добије задовољавајућу оцјену, не може тражити, да испит понови, ако са првом оцјеном не би био задовољан.

Чл. 23.

Кандидате на испитима оцјењује комисија од три лица, којој је предсједник директор или његов заступник, а чланови су два професора.

Сваки кандидат, извлачи по три питања из сваког предмета.

Чл. 24.

Оцјене, које се дају кандидатима јесу слиједеће:

- 5 (пет) одличан;
- 4 (четири) врло добар;
- 3 (три) добар;
- 2 (два) слаб.

Кандидат, који је на испиту добио мању оцјену од три (3) слаб, мора поновити предмет.

Из збира оцјене за сваки предмет подјелом са бројем предмета, добија се резултат, са којим је кандидат свршио школу. Тај просјечни резултат уноси му се у свједоцбу, која му се издаје. Ако у општем резултату, који износи преко пуних три (3) поред цијелога броја има и разломака, онда све, што износи испод половине неће се рачунати ако пак износи преко половине, сматраће се као једна цијела јединица. Ако би разломак

износи равно половину, о општој просјечној оцјени одлучиће професорски савјет с погледом на оцјене из најважнијих наставних предмета.

Школске свједоцбе и увјерења.

Чл. 25.

Сваки кандидат, који је свршио школу и положи испите са просјечном оцјеном најмање пуних 3 (три) добар, а нема ниједне слабе оцјене, добиће свједоцбу, да је свршио школу, и у истој ће бити означене оцјене из свију предмета, као и просјечни резултат са којим је школу свршио.

Ученици, који немају просјечну оцјену пуних 3 (три) добар; или имају пуних 3, али имају и слабих оцјена, добиће на захтјев њихов од управе школе увјерење, да су школу посјећавали и полагали испите, у коме ће увјерењу бити изложене оцјене из свију предмета и означено, да кандидат није школу свршио.

Ученицима, који нијесу покавали све испите, не могу се издавати никаква увјерења од стране управе.

Уписнина, школарина, исплата и остале таксе.

Чл. 26.

Сваки ученик било редовни или ванредни плаћа на име уписнине по три круне при пријави у школу.

Сем овога плаћају на име испитне таксе за редовне и поновне испите за сваки предмет по 2 (две) круне, а за накнадне испите за сваки предмет по 3 (три) круне, при пријави за испите.

За школску свједоцбу плаћају кандидати по 2 (две) круне, а за увјерења издата им у смислу претходног члана по 1 (једну) круну. Ове таксе неплаћају они ученици сиротног стања, који нијесу државни чиновници.

Положене таксе ни у коме случају невраћају се ученицима. Од плаћања школарине ма у ком облику, ослобођени су сви редовни и ванредни ученици.

Дисциплинска правила за школу.

Чл. 27.

За неуредно долажење на часове, држање и понашање у школи, које би школи угледу школе, и спречавало успјешан рад наставника и ученика и у опште за све поступке, који би по својој природи носили карактер дисциплинских испуна, примјењиваће професорски савјет на ученике слиједеће казне:

1. Опомену;
2. Укор;
3. Искључење из школе с правом на полагање испита; и
4. Искључење из школе без права на полагање испита.

Осуде под 3. и 4. достављаће се увијек у року од 24 сата Министру Финансија и Грађевина и осуда постаје извршна тек кад је он одобри. Ако би кривиче биле такве природе, да оне повлаче за собом и казне по закону о чиновницима грађанског реда, управа школе доставља ће сваки такав случај и надлежном Министру, како би са таквим чиновником поступио по горњем закону.

Све казне уносиће се у школску свједоцбу, која се даје ученику.

Број 305.

Цетиње, 30. априла 1909.

Министар Финансија и Грађевина

Душан Вукотић

Одлуке господина заступника Министра просвјете и црквенијех послова

Пошто постоји извјесна разноликост између расписа овога Министарства од 1 септембра 1908. бр. 2873 и „Правила о штампању уџбеника за народне и средње школе“, од 24. јуна 1907. год. бр. 2743, господин заступник Министра просвјете и црквенијех послова својом одлуком п. бр. 1220 од 28. априла ове године наредио је, да се чл. 29. и 30. поменутијех правила имају сматрати обавезнијема у овој редакцији:

Члан 29.: Док се не израде нови уџбеници, употребљаваће се у нашијем основнијем школама досадашњи, и они које уз њих одреди Министарство просвјете и црквенијех послова с тиме, да се из њих не обрађује оно наставно градиво, које није новијем наставнијем програмом предвиђено.

Члан 30.: Бригу око прештампавања, измјена и исправака садашњијех уџбеника основнијех школа, као и штампавања новијех уџбеника, водиће Министарство просвјете и црквенијех послова, а писци истијех, ако су у мјесту, дужни су бесплатно одржати само прву коректуру.

П. Бр. 1220. Из канцеларије Министарства просвјете и црквенијех послова, 28. априла 1909. год., на Цетињу.

СТЈЕЧАЈ

за попуњавање упражњенијех учитељскијех мјеста у основнијем школама

Министарство просвјете и цркв. послова, на основу чл. 46. Закона о народнијем школама — расписује стјечај за попуњавање упражњенијех учитељскијех мјеста.

Западна школ. област

1 Празна мјеста:

Вилусе	II и IV	разред
Доњи Загарач	III	"
Горњи Загарач	I, II и III	"
Комани	II и III	"
Чево	I и II	"
Богетићи	I, II и III	"
Трешњево	I, III и IV	"
Брођанац	II, III и IV	"
Горње Рудине	I и II	"
Богмиливићи	I, III и IV	"
Љуботињ	II и IV	"
Подгор	II, III и IV	"
Брчеле	II и IV	"
Додоши	I, II, III и IV	"
Очинићи	I, II, III и IV	"
Бар	I и II	"
Салч	I, II и IV	"
Бољевићи	II и III	"
Сотсњићи	I, II и III	"
Дупило	I, II, III и IV	"
Комаро	I, II, III и IV	"
Доњи Цеклин	III и IV	"
Бјелице	I, II, III и IV	"

II Мјеста привремено попуњена:

Бољевићи	I и IV	разред
Чево	III и IV	"
Цетиње	I	"
Грађани	I, II и III	"
Његуши	I и III, II и IV	"(дваодј.)
Грахово	I	"
Мирац	I и II	"
Доњи Цеклин	I и II	"
Глухи До	II и IV	"
Бата	II, III и IV	"
Крњице	I, II и IV	"

Источна школ. област

1 Празна мјеста:

Градац	I и II	разред
Колашин	I и III	"
Доња Морача	I и II	"
Речине	I, III и IV	"
Блатина	I и II	"
Горња Морача	I, II	"(дваодј.)
Поља	I	"
Прекобрђе	I и II	"
Андријевица	I	"
Краље	II и III	"
Братоножићи	I и IV	"
Убли	I и II	"
Вуковци	I, II и III	"
Момче	I, II, III и IV	"
Бежиово	I, II, III и IV	"
Крња Јела	II, III и IV	"
Веље Дубоко	I, III и IV	"
Служ	I, II и III	"
Ман. Ђелија	I, III и IV	"
Српска	I	"
Ново Село	I, II, III и IV	"

II Мјеста привремено попуњена:

Андријевица	I разред жен. школе	
Затријебач	I и II раз. мушк. школе	
Близна	I, II и IV разред	
Подгорица	IIа, IIб, раз. (два одјељења).	
Љешко-поље	I и II, II и IV раз. (два одјељења).	
Дрезга	I и III разред	
Дражевина	I и II	"
Убли	III и IV	"
Колашин	II и IV	"
Поља	II	"
Штитарица	I и II	"
Ђулићи	I и II	"
Градац	III и IV	"
Коњухе	I, II и III	"
Медун	II и IV	"
Доњ. Морача	III и IV	"
Ровца	I и II	"
Трепча	III и IV	"

Сјеверна школ. област

1 Празна мјеста:

Велимје	I и III	разред
Опунта Рудина	I, II и IV	"
Враћеновци	I, II и IV	"
Петровићи	I, II и III	"
Голија	I, II и III	"
Шавник	I и II	"
Горанско	I, II и III	"
Црквице (Пива)	I, II, III и IV	"
Стабно	I, II и III	"
Пишче	II, III и IV	"
Брезна	I, II и III	"
Борковићи	I, II, III и IV	"
Ускоци	I, II и III	"(дваодј.)
Тепца	I, II, III и IV	"
Трепча(Никшић)	I, II, III и IV	"
Ждребаоник	I	"
Жабљак	II и III	"
Никшић	II	"
Горње Поље	I, II и III	"

II Мјеста привремено попуњена:

Никшић I и IV разред (два одјељења)	
Никшић I разред жен. школе	
Жула Никшићка I и IV, II и III (два одјељења)	
Данилов Град Ia, Ib, II и IV разред (три одјељења)	
Шаранци I и II	
Драговољичи I, II и III	
Павковићи I и IV, II и III „(два одј.)“	
Брезовик I, II и III	
Жабљак I	
Буковица I и II	

Позивају се стални учитељи и учитељи народних основних школа, који желе премјештај, да поднесу своје молбе непосредно Књ. Министарству просвјете и црквенијех послова најдаље до 15. маја ове године.

У молби за премјештај навешће сваки наставник разлоге из којих тража дотична мјеста.

На крају молбе сваки ће наставник прегледно означити:

1.) шта је свршио и с каквијем успјехом;

2.) колико има година сталне учитељске службе;

3.) какве оцјене посебнице има за сваку годину сталне учитељске службе;

4.) је ли кажњен, кад, колико пута и каквом казном; и

5.) колико има дјеце за школовање у средњој школи наставник који је тражио варош у којој има средња школа.

На стјечај не могу се јављати: нови кандидати, наставници у пензији, пређашњи и привремени наставници, као ни учитељски заступници, који од 1. јула ове године престају бити наставници; већ могу поднијети Књ. Министарству просвјете и црквенијех послова молбе с потребнијем документима за учит. мјеста, тек по свршетку овогодишњег комисијског распореда учитеља — најдаље од 1. јула до 1. августа ове године.

П.Бр. 1224. Из канцеларије Министарства просвјете и црквенијех послова, 28. априла 1909., на Цетињу.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. Краљ. В. Господар са Њ. В. Књазом Петром и пратњом повратио се из Нице јучер у јутро на свом јакту из Млетака у Бар, одакле је продужио пут на Ријеку. Њ. В. Књагиња Ксенија остала је код своје Узвишене сестре Њ. Ц. В. Велике Књагиње Милице.

— Њ. Краљ. В. Књаз Нашљедник Данило, пошто је провео десетак дана у Петрограду, гдје је био предмет највише пажње и љубезности, наоди се у Стрелицу, гдје ће присуствовати открићу споменика Ђеда Њ. Краљ. В. Књагиње Милице, блаженопочившег Великог Војводе Фридриха.

— Новонаменовани дипломатски агент грчке Краљевине на Цетињу, Евгеније Евгениадис, стигао је ономадне на своје мјесто.

— Г. Петар Пламенац, Књ. Цр. консуо у Скадру, стигао је ових дана на Цетиње.

По загребачком „Србобрану“, бечки „В. А. Цајтунг“, говорећи о веллеиздајничкој парници у Загребу, покушао је да умијеша и нас у том прогањању аустроугарских Срба.

Ми сматрамо испод нашег достојанства да тако инфамно подметањем и дементујемо; а увјерени смо, да ће сваки добри Србин с презрењем тај злонамјерни покушај одбити.

Састанци и изгледи на будућност великих сила

Тек што се утишала олуја која је пријетила да часком поремети данашњу свјетску равнотежу, неке крунисане главе дале су се на путовање. Да ли је то једно обично разонођење иза тешкијех брига и државничких напора за одржањем „свјетског мира“, или су по сриједи виши политички разлози, показатеља скоро будућности, јер се за сада ништа одређено не може рећи. Било како му год, једно је неоспорно,

да политичка ситуација није чиста. То нам показује најбоље ујурбаност појединих држава за наоружањем. — Сва се политичка и државничка мудрост састоји данас у томе, да се дође до супремације и да једна држава у наоружању надмаши другу. То се види очигледно по самој њиховој спреми.

Но као да је сад главна пажња скренута на Средоземно море, гдје се укрштавају многи интереси данашњих великих сила и гдје Италија игра велику улогу, јер је њен географски положај такав, да се може у већем дијелу сматрати као природни господар истога, из чега слиједи, да ће данас сјутра можда, бити одлучујући фактор у евентуалним политичким превратима. — То су добро уочиле остале велесиле, те се и сама Енглеска, као највећа до сада свјетска поморска сила, отима о пријатељство Италије, с којом је већ раније дошла до срдачног споразума. — С тога је краљ Едуард ваљда и претекао свога нећака, саставши се са краљем Виктором Емануилом у заливу Баја, док се њемачки цар, као што нам је то бечки кор-биро јавио, састао са италијанским краљем назад три дана у водама код Бриндизи.

При свему томе, Италија не треба да губи из вида, да јој сами њени интереси налажу, да дође до што тјешњег пријатељског савеза са Енглеском, а средством ове и са Русијом, да већ и не говоримо о Француској. На то нека је потсјети говор баварског принца Лудвика, који је у сједници баварских чланова њемачке поморске лиге рекао између осталог: „аустријска флота је у јадранском мору предстража германизма, и у скоро ће се њемачка флота удружити са флотом своје савезнице, да осигура аустро-њемачку превагу у највећем дијелу средоземног мора.“ — То је чисто и јасно и за то Њемачка нагло увећава своју флоту, а за њом се, по жељи ове, повела и Аустрија, како би што више одржала своју превласт на јадранском мору, кад буде требало да се остваре по том горње њемачке тежње. Видимо пак да ни Италија не сједи скршених рука и да се одлучила свом силом да појача своју војску и морнарицу, што највише занима јавно мнијење италијанско, те као да у италијанској политици преовлађују елементи, који су противни тројном савезу, и ако ће се тај савез, по мишљењу другијех, садашњим састанком њемачког и италијанског владара утврдити новим доказима пријатељства. Тај савез је на име био раније, као неки *raison d'etre*, али данас Италија нема никаквог интереса да га се придржава, јер је она довољно јака и снажна да може сама собом водити политику, која одговара њеном положају као свјетске силе. — Према томе њој и не преостаје друго но да скрене сасвим са досадашњег пута, на коме се њени политички и економски интереси сукобљавају, те да удеси своју политику тако, како ће остварити своје жеље у блиској будућности, што ће постићи најприје тиме, ако се придружи онијема који се боре против германске најезде, а то су у првом реду Словени.

У Каменици, код Ниша, образовао се је нарочити Одбор за прославу Синђелићеве стогодишњице, који је намјеран поред осталог, да на мјесто садашњег малог споменика, који је подигнут одмах по ослобођењу Србије, подигне други већи, достојан див-јунака палих „за крст часни и слободу златну“, те у ту сврху позива сва удружења, корпорације и појединце у Српству, да своје прилоге шаљу на адресу: *Одбору за Синђелићеву стогодишњицу — Каменица, Ниш.*

Међународни конгрес жена у Лондону. — 13. ов. мјес. одржавао се је у Лондону међународни конгрес жена за опште право гласа. — Биле су заступљене жене из Аустрије, Данске, Финске, Енглеске, Холандије, Њемачке, Италије, Русије, Новешке, Швајцарске, Нове Зеланде, Африке, Америке, Канаде, Француске, Белгије, Румуније, Угарске, Србије и Бугарске. — Сем тога конгрес је примио много телеграфских поздрава из свију крајева разних земаља. — У име Енглескиња говорио је на конгресу Мр. Фавецети, истакнувши, да ће жене добити право гласа најлакше онда, кад све буду солидарне. Затим су говориле г-ђа Ларен; списатељица Сара Гранд; умјетница Мис Форд, и многе друге. — У име српкиња говорила је г-ђа Христићева, која је обратила пажњу конгреса на народну циљ српских женских удружења. — У опште су жене изјавиле на том конгресу, да неће подупирати ниједну политичку грађанску странку, него да ће радити против њих, како би их присиле да се заузму за женско право гласа.

Књижевни оглас. Намјеран сам скупити, из свију крајева Црне Горе, неколико до сада *нигде нешта мјаних* pjesama и издатих у једној засебној збирци, под општим натписом: **ИЗГУБЉЕНО БИСЕРЈЕ**

Стога уљудно молим, све оне, који би у својој околини за такве pjesме знали, да би их прикупили, преписали *онако, како их чују из уста народних гуслара*, и мени послали најдаље до 15. јуна ове године.

Истодобно молим, да би се заузели око скупљања претплатника на тој збирци, која ће изнијети више од 12 штампаних табака, а цијена ће јој бити *само 0-80 дина*. Новац и имена претплатника треба упутити најдаље до 1. августа ове године.

На Цетињу, 26. априла 1909.

Миђун М. Павићевић

Позив на претплату. Приредио сам за штампу превод стручне књиге **ЗБОРНИК ПОШТАНСКИЈЕХ ИЗРАЗА**, који се најчешће употребљавају на француском, њемачком, енглеском, руском, шведском и финском, с неколико израза на талијанском и шпанском језику — од Ј. Виркберга, чиновника финландске поштанске дирекције.

На овај посао подстакао ме је факт, да у поштанској литератури нема сличног рада, који би садржавао поштанске терме на више језика, и жеља, да се њиме узмогу послужити и српски поштанско-телеграфски органи.

Зборник има 96 страница мале осмине а са додатком израза на српском језику изнијеће више. Садржи 344 стручна израза, распоређена азбучнијем редом, а на крају се налазе односни рјечници. Техничка израда биће врло лијепа.

Писац је изразе прикупио из званичних докумената, те су у Зборнику изрази, који се и употребљавају у дотичним земаљама.

Но да бих могао приступити даљем извршењу посла, част ми је овим путем замолити господу колеге, да би се извољели заузети око прикупљања претплате, на потписаноме што прије упутити спискове претплатника с новцем.

Књигу ћу разаслати о свом трошку, а цијена јој је 2 круне и 50 пара, или 3 франка. Штампаче се само онолико примјера, колико се јави претплатника.

Скупљачима уступај на сваких десет претплатника једну књигу.

Цетиње, 30. априла 1909.

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

У Каменици, код Ниша, образовао се је нарочити Одбор за прославу Синђелићеве стогодишњице, који је намјеран поред осталог, да на мјесто садашњег малог споменика, који је подигнут одмах по ослобођењу Србије, подигне други већи, достојан див-јунака палих „за крст часни и слободу златну“, те у ту сврху позива сва удружења, корпорације и појединце у Српству, да своје прилоге шаљу на адресу: *Одбору за Синђелићеву стогодишњицу — Каменица, Ниш.*

Међународни конгрес жена у Лондону. — 13. ов. мјес. одржавао се је у Лондону међународни конгрес жена за опште право гласа. — Биле су заступљене жене из Аустрије, Данске, Финске, Енглеске, Холандије, Њемачке, Италије, Русије, Новешке, Швајцарске, Нове Зеланде, Африке, Америке, Канаде, Француске, Белгије, Румуније, Угарске, Србије и Бугарске. — Сем тога конгрес је примио много телеграфских поздрава из свију крајева разних земаља. — У име Енглескиња говорио је на конгресу Мр. Фавецети, истакнувши, да ће жене добити право гласа најлакше онда, кад све буду солидарне. Затим су говориле г-ђа Ларен; списатељица Сара Гранд; умјетница Мис Форд, и многе друге. — У име српкиња говорила је г-ђа Христићева, која је обратила пажњу конгреса на народну циљ српских женских удружења. — У опште су жене изјавиле на том конгресу, да неће подупирати ниједну политичку грађанску странку, него да ће радити против њих, како би их присиле да се заузму за женско право гласа.

Књижевни оглас. Намјеран сам скупити, из свију крајева Црне Горе, неколико до сада *нигде нешта мјаних* pjesama и издатих у једној засебној збирци, под општим натписом: **ИЗГУБЉЕНО БИСЕРЈЕ**

Стога уљудно молим, све оне, који би у својој околини за такве pjesме знали, да би их прикупили, преписали *онако, како их чују из уста народних гуслара*, и мени послали најдаље до 15. јуна ове године.

Истодобно молим, да би се заузели око скупљања претплатника на тој збирци, која ће изнијети више од 12 штампаних табака, а цијена ће јој бити *само 0-80 дина*. Новац и имена претплатника треба упутити најдаље до 1. августа ове године.

На Цетињу, 26. априла 1909.

Миђун М. Павићевић

Позив на претплату. Приредио сам за штампу превод стручне књиге **ЗБОРНИК ПОШТАНСКИЈЕХ ИЗРАЗА**, који се најчешће употребљавају на француском, њемачком, енглеском, руском, шведском и финском, с неколико израза на талијанском и шпанском језику — од Ј. Виркберга, чиновника финландске поштанске дирекције.

На овај посао подстакао ме је факт, да у поштанској литератури нема сличног рада, који би садржавао поштанске терме на више језика, и жеља, да се њиме узмогу послужити и српски поштанско-телеграфски органи.

Зборник има 96 страница мале осмине а са додатком израза на српском језику изнијеће више. Садржи 344 стручна израза, распоређена азбучнијем редом, а на крају се налазе односни рјечници. Техничка израда биће врло лијепа.

Писац је изразе прикупио из званичних докумената, те су у Зборнику изрази, који се и употребљавају у дотичним земаљама.

Но да бих могао приступити даљем извршењу посла, част ми је овим путем замолити господу колеге, да би се извољели заузети око прикупљања претплате, на потписаноме што прије упутити спискове претплатника с новцем.

Књигу ћу разаслати о свом трошку, а цијена јој је 2 круне и 50 пара, или 3 франка. Штампаче се само онолико примјера, колико се јави претплатника.

Скупљачима уступај на сваких десет претплатника једну књигу.

Цетиње, 30. априла 1909.

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

Петро Ђ. Шоћ
секретар пошт.-телегр. одјељења

била је у оvd. манастирској цркви свечана служба. Присуствовали су Њ. В. Књагиња Наталија г. г. наши министри, чиновници и велики број побожног народа.

На мјесту Обзовице, које је удаљено од Цетиња 2¹/₂ сата, а које је у близини аустријске границе, гдје је отрагу неколико година подигнута црквица у славу св. Василија, био је велики скуп народа из дотичног села и околине, као и из Приморја, те је у истој црквици одслужена литургија, на којој је одговарало наше црквено пјевачко друштво „Његош“, које је у ту сврху нарочито учинило излет до Обзовице, са приличним бројем Цетињана.

Представа. Дилетантски одсјек „цетињског радничког друштва“ прегао је да нас позабави низом својих представа, те је и у прошлу сриједу на вече давао у Зетском Дому позоришни комад из српског народног живота „Ђидо“, од Веселиновића и Брзака. — Комад је добро одигран, па смо стекли увјерење, да ће поменуто друштво, трудом који улаже, кроз кратко вријеме, моћи потпуно замијенити остале путујуће позоришне дружине, које су нас у ту сврху и ако ређе посјећавале, и да ћемо тим имати на Цетињу наше стално позориште. Публика се добро одазива представама, те ће се друштво и материјално помоћи.

Странци на Цетињу. Иза подуже паузе, поводом скорашњих политичких догађаја, странци су нас почели чеће посјећавати ових пошљедњих дана. Вриједно би било, да се појединци који овамо долазе у сврху да се упознају са нашом земљом, не зауставе само на Цетињу, већ да се прошетају мало и по унутрашњости, особито сада, кад је саобраћај много олакшан, помоћу аутомобила.

Управа друштва Цетињске читаонице. Позива г. г. чланове исте, да присуствују сјутрашњој годишњој главној скупштини друштва, у 10 часова прије подне, у друштвеној сали.

Скупштина ће према члану 30, а с позивом на чл. 27 друштвених правила, бити пуноважна за ријешавање, па ма колико чланова присуствовало, пошто је ово други позив.

ЖРТВУЈТЕ БАР САМО ПО ЈЕДАН ГРОШ!

Прошле године преминуо је један од најстаријих радника на просвјетном пољу у Црној Гори, скромни али истрајни трудбеник — професор *Божо Новаковић*. Потписани мисле, да би дужност налагала његовим бившим ученицима, да се сјете свога учитеља и да, у име благодарности према њему, подигну на његовом гробу једно скромно обиљежје, да му кости мирно почивају. Његових пак ученика и ученика његових ученика има тако много, да би довољно било, да сваки жртвује по цигли један грош, па да се поменути цијел успјешно постигне.

На првом мјесту ми овдје апелујемо на учитеље, да раде код својих ђака, а тако и на свештенике, а надамо се, да се ни други неће овоме оглушити.

Потписани су вољни примати послате прилоге и старати се око извршења ове замисли.

Цетиње, 21. априла 1909. год.

Бригадир *Митар Мартиновић*,
Марко Ђукановић,
Мило Дожић,
Живко Драговић.

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 29. априла. Ратни суд донио је јучер 25 смртних пресуда, над војницима који су убијали официре, над официрима и хоџама, који су потстицали на преврат од 1. априла, као и над оним морнарицама, који су убили заповједника оклопаче „Асари-тефик“.

Париз, 29. априла. Скуп поштарског објавио је штрајк. — Издата је наредба, да се штрајкачи замијене са војницима. До сада се служба врши редовно.

Поштарски уреди опкољени су војском.

Бриндизи, 29. априла. Италијански суверени стигли су јутрос овамо. Јакта „Хохенцолерн“, са њемачким царским паром стигла је у 10¹/₂ сати прије подне.

Цариград, 29. априла. Султан је потврдио смртне казне које је изрекао ратни суд. — Јутрос су шеснаесторица објешени.

Бриндизи, 30. априла. Јутрос је био састанак њемачког и италијанског пара, који су измијенили посје-

те. На јахти „Виктор Емануил“ био је ручак, на коме су измијењене здравице. — Јахта „Хохенцолерн“ оставила је залив око 6 сати на вече, а краљевски париталијански повратио се у Рим.

Цариград, 30. априла. Још су осморица објешени. Дакле укупни број 24.

Пуљ, 30. априла. Јахта „Хохенцолерн“, са њемачким царским паром стигла је у подне, поздрављена топовском палбом са ратних бродова и тврђава. На јахти су отишли да поздраве Величанства: надвојвоткиња Марија Јозефа, са командантом марине, гувернером и осталим вишим званичницима. Послије подне био је дин на „Хохенцолерну“, па су затим Величанства отишла на јахти „Фантазија“ да учине посјету надвојвоткињи, гдје су послужени чајем, а у 4.45 сата по подне отпутовали су.

Цариград, 30. априла. Парламент је одобрио са 121 против 34 гласа протокол о споразуму турско-бугарском.

Беч, 1. маја. Њемачка Величанства стигла су у 10 сати из јутра, дочекана на станици од Њесара Франца Јосифа, надвојвоткиња, власти и почасне чете са музиком, која је интонирала њемачку химну. Састанак двају царева био је срдачан. Величанства су се одвезла у Хофбург одушевљено акламирана од народа.

Беч, 2. маја. Њемачка Величанства изразила су своје највише задовољство за величанствени дочек у Бечу. — Цареви су јучер послуже подне упутили заједнички телеграм Краљу италијанском, увјећавајући га о њиховом непоколебљивом пријатељству, на који је овај одговорио у истом смислу.

СТЈЕЧАЈ

Одјељење Народне Привреде упутиће у току ове године два младића на изучавање практичног пчеларства узгредно и градинарства; а другога за воћарство узгредно и виноградарство.

Младићи који желе бити питомци Одјељења не смију бити млађи од 15 нити старији од 20 година, треба да су потпуно здрави; да су свршили најмање 4 разреда основне школе са врло добрим успјехом и да су примјерног владања.

Уз пријаву треба приложити школску свједоцбу, крштеницу, увјерење кап. суда о владању и имовном стању и дозволу родитеља (стараоца) да могу ступити за питомце.

Вријеме поласка као и избор младића Одјељење ће објавити у своје вријеме овим путем.

Бр. 1193. Из Одјељења Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела 18. априла 1909 год. Цетиње. 3,3

ПОЗИВ

Овим се позива **Игњат Ковачевић**, усташ из Никшића, сада непознатог боравишта, који је из Никшића још 1897 год. негдје у свијет отишао и своју сугрупу Марицу, рођену Ђилас без икаквог издржавања оставио, да у року од четири (4) мјесеца, рачунајући од првог уврштења овог позива у „Гласу Црногорца“ овој конзисторији лично предстане, ради бракоразводног спора са његовом супругом, која је у исту сврху против њега поднијела тужбу.

Не пријавили се речени Игњат Ковачевић на одређено му овим позивом вријеме, поставиће му се реда ради бранитељ, који ће га у овом спору заступати, на основу чега ће се и у његовом оскуству коначно ријешење донијети.

Број 1010. А. 1904—54. Из Конзисторије Цетињске, 13. априла 1909 Цетиње. 3,3

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфско одјељење ће 5. маја ове год. извршити распродају тринаест поштанских коња, који су до сада вршили пријенос поште и путника на линији Подгорица—Никшић.

Лицитација ће бити реченог дана на Цетињу, у шталу под Заграбље од 9 до 12 сати прије подне.

Бр. 2970/1146. Из поштанско-телеграфског одјељења министарства унутрашњих дјела, 30. априла 1909 год. Цетиње. 1,1

ОБЈАВА

Пошто цијена говеђем месу понуђена на лицитацији држатој 19. овог мјесеца није била повољна за општинску Управу, то ће се у смислу одборског рјешења од 20 истог мјесеца поново давати 3. маја ове год. у канцеларији потписате Управе на јавној лицитацији контракт говеђем месу за општину вароши Цетиња за вријеме од 10. маја ове до 10. маја 1910 г.

Лицитација ће се одржати означеног дана од 8—12 прије и од 3—6 послје подне, и контракт ће се уступити понудиоцу најниже цијене наравно, ако опет ова буде повољна за општинску Управу.

Контрактски услови са односним обавезама могу се видјети у истој Управи сваког дана у канцеларијским часовима.

Лицитација тражи се кауција од 10,000 круна у готовом новцу или у сигурном непокретном имању, које би се за ту сврху имало заставити.

Број 312—В—1909—35. Из Канцеларије Управе општине вароши Цетиња, 24 априла 1909 г. Цетиње Р 147 Бр. 233 2,2

СТЈЕЧАЈ

Државна Штампарија ће примати на обучавање 5 ученика под следећи условима:

1. Да је ученик свршио основну школу — са врло добрим успјехом — првијенство ће имати они с већом спремом;
2. Да је потпуно здрав;
3. Да је доброг владања;
4. Да није млађи од 13 година.

Учење траје четири године, за које ће вријеме ученици примати на име издржавања и то: прве године учења по 10 круна мјесечно; друге године по 15 круна мјесечно; треће године по 20 круна мјесечно и четврте године учења по 30 круна мјесечно.

По свршетку четири године учења, полагаће ученик испит, и по положеном испиту произвешће се за радника —

Они родитељи или старатељи, који би имали вољу да њихова дјеча изуче штампарски рад, нека поднесу молбу Управи Држ. Штампарије, и уз молбу да приложи дјетињу потоњу школску свједоцбу, крштеницу и љекарско увјерење и то најдаље до 15. јуна тек. год.

Број 116. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина. — Одјељење Управе Држ. Штампарије. — Цетиње 2. маја 1909. 1,3

ОБЈАВА

Да би се изишло на сусрет привредницима у Књ. Црној Гори, односно набавке плавог камена, Одјељења Народне Привреде има извјесну количину истог, коју ће уступити првенствено привредницима, по куповној цијени од круне 1·15* пара килограм.

Ко жели од истог купити нека се обрати Обласним Економима: Подгорица, Бар, Никшић, Д.-Град, М. Морача; или непосредно Одјељењу Народне Привреде.

Број 1097. Из Канцеларије Одјељења Народне Привреде, 11. априла 1909 год. Цетиње. 2,2

*) у 17 броју погрешно је штампана цијена од 1·50, а треба 1 круна и 15 пара; што се овим исправља.

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфском одјељењу је потребно имати у Подгорици пет стотина (500) лучевих дирека, висине од 6 до 6·50 метара, дебљине у пречнику — у коријену 7 а у врху 5 унача.

Диреци морају бити прави и убрати у другој половини мјесеца јуна, а предати у Подгорицу најдаље до 15. августа 1909 год.

Поштанско-телеграфске станице у Подгорици и Колашину држаће, за набавку ових дирека, на дан 18. маја ове год. јавну лицитацију.

Лицитанти ће дужни бити положити кауцију од 2.000 кр. у готову новцу, или 3.000 круна у непокретности.

Бр. 2970/1146. Из поштанско-телеграфског одјељења министарства унутрашњих дјела, 30. априла 1909 год. Цетиње. 1,3

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфском одјељењу је потребно имати у Подгорици пет стотина (500) лучевих дирека, висине од 6 до 6·50 метара, дебљине у пречнику — у коријену 7 а у врху 5 унача.

Диреци морају бити прави и убрати у другој половини мјесеца јуна, а предати у Подгорицу најдаље до 15. августа 1909 г.

Поштанско-телеграфске станице у Подгорици и Колашину држаће, за набавку ових дирека, на дан 20. априла ове год. јавну лицитацију.

Лицитанти ће бити дужни положити кауцију од 2000 кр. у готову новцу, или 3000 круна у непокретности.

К бр. 2233/825. Из поштанско-телеграфског одјељења министарства унутрашњих дјела, Цетиње, 2. априла 1909 год. 2,3

ОБЈАВА

Овим се извјештавају сви црногорски поданици, који се налазе у Америци, да никако свој уштеђени новац не шаљу у домовину преко тамошњих мањих новчаних завода нити да га код истих остављају на приплод, јер ови нијесу довољно сигурни, већ нека то само чине код познатих великих новчаних завода у Америци тражећи, да им се новац упуту у Црну Гору у новчаном писму, а не упутницом.

Наши поданици, који се не буду држали овог савјета излажу се опасности да штетују своју зараду, као што су је досад већ многи штетовали.

Препоручује се свима онима, који имају својих у Америци, да их савјетују да са опремањем новца раде као што је горе изложено и да се особито чувају да своје уштеде повјеравају људима, који им под видом братства и патриотизма нуде своје услуге.

№ 438. Из канцеларије Књ. Министарства Иностранних Дјела, од 7. марта 1909 год. на Цетињу. 5,10

СТЈЕЧАЈ

Одјељење Народне Привреде упутиће у току ове године два младића на изучавање практичног пчеларства узгредно и градинарства; а другога за воћарство узгредно и виноградарство.

Младићи који желе бити питомци Одјељења, несмију бити млађи од 15, нити старији од 20 година; треба да су потпуно здрави, да су свршили најмање 4 разреда основне школе са врло добрим успјехом и да су примјерног владања.

Уз пријаву треба приложити школску свједоцбу, крштеницу, увјерење кап. суда о владању и имовном стању и дозволу родитеља (стараоца) да могу ступити за питомце.

Рок пријаве је закључно до 20. маја ове године.

Број 1193. Из Одјељења Народне Привреде Министарства Унутрашњих Дјела 28. априла 1909 г. Цетиње. 1,3

Службени огласи

ПОЗИВ

Сагласно ријешењу овога суда од 10. ов. м. ца број доњи, позивају се дужитељи презадуженог Вићентија Грбовића, јеромонаха из Мољинска, да се са својим потраживањима, поткријељеним пуноважним доказима, пријаве кап. суду на Бонану најдаље до 10. маја ове год., послје којег дана суд није потраживање неће уважити.

Број 1140 IV—1908—130.
У Никшићу, 13. априла 1909 год.
— Књ. Обласни Суд — председник
Ш. М. Мартиновић

р. 64 бр. 207 3,3

ОГЛАС

Г. кап. Ђоко Перовић, из Рудина, изгубио је једну оригиналну акцију Прве Никшићке Штедионице под број 1490, а гласећа на име његовог оца пок. пола Милутина, — ушледе чега онај, ко би је пронашао нека је изволи пријавити у року од мјесец дана овом суду; у противном, оглашће се за неважећу, а реченом Перовићу издаће се у дуплику другу акција сагласно чл. 46. Штедионичког правила.

Број 1276. VI—1909—28.
У Никшићу, 20. априла 1909 год.
— Књ. Обласни Суд,
председник Ш. Мартиновић

р. 83 Бр. 229 2,3

ОГЛАС

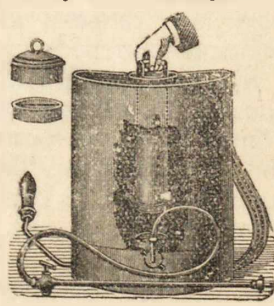
Јавна продаја непокретности Милосава Вуканова Рачевчића у Трепчи, извршиће се 28. маја 1909 у три сата послје подне. — Вићи оглас у 10 броју „Гласа Црногорца“ Број 145 ех 1909 195—1908.

У Трепчи, 10. априла 1909.
Капетански Суд.
кап. Стојан Вулевић

р. 42 Бр. 186 1,1

Приватни огласи

Министарство Унутрашњих Дјела — Одјељење Народне Привреде —

својим дописомбр. 632 од 21. марта пр. год. препоручује као добре Штрцалне закропљење лоза, које потписанабављаидаје гаранцију за три године.

Ко жели исте набављати нека ми се пријави на вријеме. Поправљам све врсте штрцалака и има на стоваришту све дјелове за исте и продаје их по умјереној цијени.

Цетиње. Петар Дрецу
механик
П. п. Бр. 218 2,5

ОБЈАВА

Мој син **ВАСИЛИЈЕ** гимназист од 15 година, напустио је школу без мога знања, предавши се тумарању, по многим варошима чинећи на моје име зајмове и трошкове, те се са овим умовљавају моји знанци и пријатељи, да му неби нико ништа дао или позајмио, за које издатке по данас, ја никоме не одговарам.

Подгорица, 10. априла 1909.
р. 60. 201 бр. 2,3 кап. Томо Радичевић

ОБЈАВА

Стављам до знања поштованој публици да од 1-ог маја ове год. прелазим у Подгорицу са радом, где ћу се бавити неко извјесно вријеме.

Д-г Ристо Куслеф
зубни љекар
Р. 30 Бр. 134 2,3

НОВО.

Част нам је доставити поштованој публици, како из мјеста тако из унутрашњости, да смо нашу радњу то јест **Задругу Обућарских Радника** снабдели са најбољом робом, а правило Задруге главна је тачка мећати робу прве врсте и израду најфинију.

Пошто је г. Ристо Рундо директор Задруге а исти путује по унутрашњости то молимо коме је по вољи ради наруџбине нек му се обрати. Молимо за посјету.
Цетиње, 10. априла 1909.
С поштовањем:
Ристо Рундо, Петар Поповић, Крсто Бастић, Крсто Ђурић и Лабуд Ђурић — ОБУЋАРСКИ ЗАДРУГАРИ. р. 83, Бр. 193 3,6

ПРОДАЈЕМ

четири кара са свим прибором и један лондовер. Ко жели купити дају и на отплату под сигурном гаранцијом.

Цетиње. Петко Пајовић.
Р. 22, Бр. 235 2,3

Зубољекарски кабинет

Дипломираног зубног љекара премјешта се из Никшића у Подгорицу. Част ми је извјестити поштовано грађанство да од 1. маја почиње примање: лијечење, пломбирање, мијењање зуба. Молим за посјету.

Подгорица. С поштовањем
р. 35 бр. 213 2,3 Евросинија Калуђеровић.

ОГЛАС

Подписати продаје 45 метара нових по плану израђених зидова са бистијерном у улици „Књаза Николе“ у Подгорици за пет хиљада круна.

Р. 24, Бр. 185, 2,5 Филип Радичевић

КУПУЈЕМ МАРКЕ:

црногорске, босанске, српске и осталих балканских држава у свим количинама уз најбоље цијене — Adolf Ernst, Sarajevo — Bosna, Tekija ulica 16. П. п. број 126. 6,6

Поштанске марке поништене црногорске и осталих

балканских земаља купујем — сваку количину — по најбољим цијенама. Пошиљке и понуде на адресу,

А. Weisz, Briefmarkenhandlung.
п. п. Бр. 496. 14,23 Wien I. Adlegasse, 8.

ПОЗИВ

Позива се власник 15 врећа брашна од 1500 килограма, да их најдаље до 3. јуна т. г. подигне из магацина ове царинарнице, у противном с њим ће се поступити по члану 69—74 Царинског Закона.

Број 361. Никшић, 18. априла 1909.
за Управника Царинарнице
цариник Л. М. Мијушковић
р. 50 бр. 243 1,1

ПОЗИВ

Прва Никшићска Земљорадничка Задруга слави своје крсно име **Сисаов-дан**, те се позивају задругари, добротвори и пријатељи задруге, да заједнички проведу.

Никшић 1. маја. Председник Задруге,
обл. економ
Иво Калуђеровић
Р. 32 Бр. 241 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Међу онијема Црногорцима, који своје кости оставише у далекој Америци, грабећи се да помогну своје сиромашне домове, остале и наш незаборављени и непрежаљени брат

† Томо Савов Филиповић

који се у Колорадо (Сјеверна Америка) преселио у вјечност у својој 30-ој години. Тужни глас о прераној смрти покојника добисмо тек послје године дана од нашег пријатеља и брата Србина Јакова Савелића, зашто му овим путем на првом мјесту изјављујемо нашу највећу благодарност.

Велика хвала свијема нашим племеницима, пријатељима и познаницима, који 12-ог овог мјесеца лично учествоваше у превеликој нашој жалости, као и онима, који писмено и телеграфски нам изјавише своје саучешће.

Добрско Село, 30. априла 1909 године.
Ожалошћена браћа: Лука и Мило са осталом родбином. Р. 116, Бр. 242 1,1

ТУЖНА ВИЈЕСТ

На врху жалосног времена током године дана кад мислијасмо да већ почеше замиривати боли за покој.

† Глигором Костиним Радовићем

дне 21. марта 1909 г. у 6 ура у вече стиже из болнице св. Матија и још жалоснији глас да се је преселио у вјечност наш вриједни друг и брат

† Милун Костин Радовић

из Пиве из села Борковића,

Цијела браћа Црногорци, Херцеговци и други Срби чувши за ову тужну вијест из цијеле ове околине похиташе тужног срца да би покојников спровод што љепше увеличали и до вјечне куће испратили гдје се окупи велики број Србадије су својом сходном помоћу, те су свечано свог покојника сахранили 23. марта 1909 г. у 2 уре по подне у гацко гробље. Особиту захвалност и вјечиту благодарност другејмо ми овдашњи Црногорци вриједном Србину из Рисна г. Петру Видовићу, који није жалио свог труда око покојника у његовој болијести као: и око његовог свечаног спровода.

Су овом тужном вијешћу ми доле потписати Срби, шаљемо његовом ожалошћеном отцу и породици брацко саучешће учествујући у тужи и овом по њих непрежаљеном удару.

Српско-Црногорска омладина из Fairbanks Alaska. Р. 180, Бр. 236 1,1